

בש"פ 6891/15 - אוראל מנו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 6891/15

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: אוראל מנו

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בתיק
מ"ת 41987-08-15 שניתנה ביום 21.9.2015 על ידי
כבוד השופט א' דראל

תאריך הישיבה: ו' בחשון התשע"ו (19.10.2015)

בשם העורר: עו"ד דוד ברהום
בשם המשיבה: עו"ד נעימה חנאווי-כראם

החלטה

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' דראל) מיום 21.9.2015 במ"ת 41987-08-15, בגדרה נעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו.

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הריגה, לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ועבירות נוספות. בכתב האישום נטען כי בתאריך 16.8.2015 לאחר חצות הלילה, יצא העורר יחד עם אור זמורה (להלן: אור) ותומר יצחק ז"ל (להלן: המנוח) ממבשרת ציון למרכז ירושלים. השלושה שתו אלכוהול, כאשר בהמשך הלילה פגשו באורטל אלבז (להלן: אורטל) והמנוח הציע לה שהעורר יחזיר אותה לביתה במבשרת ציון. על פי כתב האישום, במהלך הלילה, בשלב שאינו ידוע במדויק, השתמש העורר בסם מסוג קנאביס. בסביבות השעה 4:00 החל העורר לנהוג ברכבו לכיוון מבשרת ציון, כשהוא תחת השפעת סמים ואלכוהול וללא פוליסת ביטוח רכב בתוקף. אור ישב לצידו של העורר, ואורטל והמנוח ישבו במושב האחורי. העורר נהג במהירות מופרזת ומדי פעם איבד שליטה על הרכב. אורטל צעקה על העורר שיפסיק את נהיגתו הפרועה אך הוא לא חדל מהתנהגותו. ברחוב בן צבי הגיעה מהירותו של הרכב ל-100 קמ"ש, אף שהמהירות המותרת במקום היא 50 קמ"ש. כשהגיע הרכב לעיקול איבד העורר שליטה על

עמוד 1

הרכב, סטה בחדות ימינה ושמאלה כשהוא עוקר גדר הפרדה ועובר לנתיב הנסיעה הנגדי. הרכב הסתחרר מספר פעמים והמנוח נזרק מתוכו, נפצע אנושות ונפטר בהמשך הלילה מפצעיו. שוטר שהגיע למקום התאונה שאל את העורר אודות התאונה והעורר ענה כי הוא לא היה מעורב בתאונה והגיע למקום במונית.

2. במקביל להגשת כתב האישום, הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים בעניינו. בבקשה נטען כי התנהגותו של העורר מבטאת מסוכנות אשר מגבשת עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, וכן בהסתמך על ההחלטה בבש"פ 7128/10 טל מור נ' מדינת ישראל (17.10.2010) (להלן: עניין טל מור)). ב"כ העורר דאז הסכים לקיומן של ראיות לכאורה לכך שהעורר "טעם ונגע באלכוהול", נהג במהירות מופרזת, סטה מנתיב הנסיעה, וכן הסכים ב"כ העורר לקיומו של קשר סיבתי בין הנהיגה לבין מותו של המנוח. לצד זאת חלק ב"כ העורר על קיומן של ראיות לכאורה לחלקים אחרים של כתב האישום, אך בית המשפט המחוזי קבע כי מתקיימות ראיות לכאורה להוכחת האישומים. עוד נקבע כי קיימת עילת מעצר שכן בנסיבות המקרה מתקיימים מספר רכיבים מחמירים מתוך הרכיבים שנמנו בעניין טל מור: התאונה הובילה לקיפוח חיי אדם; לאחר התאונה העורר ניסה לטשטש את הראיות; והעורר הורשע בעבר בביצוע עבירות דומות. מכאן עבר בית המשפט לדון בשאלת קיומה של חלופת מעצר ראויה. צוין כי במסגרת תסקיר מעצר בעניינו של העורר העריך שירות המבחן כי נשקפת ממנו מסוכנות ברמה "בינונית" וכי המפקחים שהוצעו הם אחראיים וסמכותיים. לא בלי התלבטות, המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר למעצר בית מלא בבית הוריו. למרות זאת, קבע בית המשפט המחוזי כי נוכח מאפייניה החמורים של התנהגותו של העורר ונוכח עברו הפלילי - אין ליתן בו את האמון המינימלי הנדרש לצורך שחרור לחלופת מעצר, ולפיכך הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

3. במסגרת הערר נטען כי קיים קושי ראיתי להוכיח קשר סיבתי בין נהיגתו של העורר לבין מותו של המנוח. לטענתו של העורר, המנוח לא חגר חגורת בטיחות וכתוצאה מכך הוא הועף מן הרכב וספג את החבלה הקטלנית. בנוסף נטען בערר כי שגה בית המשפט בכך שהתעלם ממאפייניו הייחודיים של האירוע, ובהם בילוי משותף עם חברים כאשר שתיית אלכוהול לא היוותה את מוקד הבילוי; חבריו של העורר, המבוגרים ממנו, הם אלה שרכשו את האלכוהול; אין ראיה לכך ששרידי הסם שנמצאו בגופו של העורר השפיעו על גרימת התאונה; וחברותם הקרובה של העורר והמנוח. טענה נוספת בערר היא כי להבדיל מעניין טל מור, בעניינו העורר לא עזב את מקום התאונה וניגש לטפל במנוח. העורר מבקש להשוות את עניינו לבש"פ 2669/15 אנטון פרל נ' מדינת ישראל (29.4.2015) (להלן: עניין פרל), שם שוחרר לחלופת מעצר אדם שנהג ללא רישיון, גרם לתאונה קטלנית והפקיר את הנפגעים. לבסוף טען העורר כי המסוכנות הנשקפת ממנו היא בתחום הנהיגה בכביש בלבד, וניתן לאיין אותה באופן מוחלט באמצעות מעצר בית בפיקוח הוריו ובצירוף איזוק אלקטרוני, ככל שהדבר יידרש.

4. אומר בקצרה כי אני רואה ממש בטענות העורר ככל שהן נוגעות לראיות לכאורה ועילת המעצר, והשאלה מתמקדת אפוא בחלופה.

מעשיו של העורר חמורים לכאורה פחות מהמקרה שנדון בעניין טל מור, מאחר שלא מיוחסת לו עבירת הפקרה. בעניין פרל, הוריתי על שחרור לחלופת מעצר בנסיבות חמורות יותר, באשר גם באותו מקרה, בנוסף לעבירת ההריגה, יוחסה לנאשם עבירה של הפקרה ונהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח משך תקופה ארוכה.

לכאורה, היה מקום להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר מדרך של קל וחומר. אלא שבהליכי מעצר, כל תיק מצריך "תפירה ידנית", כל מקרה נדון לגופו, על פי נסיבותיו על פי העושה והמעשה.

5. עוד לפני שהעורר השתכר ונטל סמים ועוד לפני שגרם לתוצאה הטרגית של מות חברו, הוא נהג ללא ביטוח. אין להכביר מילים על המשמעות של נהיגה ללא ביטוח והסיכון האדיר הכרוך בכך מבחינתו של הנהג, שעלול להיחשף לתביעה של מליוני שקלים במקרה של תאונה, כפי שאכן אירע במקרה דנן. יש בכך להצביע על דרך התנהלותו של העורר, שאינו נורמטיבי, והדברים באים לידי ביטוי בהתנהגותו לאחר התאונה ובהתנהגותו בשנים האחרונות. מייד לאחר התאונה, ובתשובה לשאלת השוטר, העורר "שולף" תשובה כי הוא רק עובר אורח מזדמן, שהגיע למקום במונית, ורק לאחר שמכשיר הטלפון שלו אותר ברכב הודה בכך שנהג. העורר אף ניסה לגרום לאור שלא לדבר. יש בכך להעיד על אופן החשיבה וההתנהלות של העורר, שהתגובה המיידית שלו לתאונה הקטלנית, בעוד חברו שרוע מתבוסס בדמו על הכביש, היא "תחמנות" והתחמקות מאחריות.

לחובתו של העורר הרשעה באיומים בגין עבירה מיום 2.2.2014 והוטל עליו מאסר על תנאי של 36 חודשים שלא יעבור עבירה של איומים או של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. בנוסף, בבית הדין הצבאי נדון העורר ל-15 יום מאסר בגין סירוב לעבור בדיקה לגילוי סמים. עוד בצעירותו הועמד העורר לדין בבית המשפט לנוער בגין סיוע לתקיפה, אך נדון ללא הרשעה.

6. על אף האמור לעיל, בשלב זה, קרוב הייתי להורות על שחרורו של העורר למעצר באיזוק אלקטרוני, הגם שבחריקת שיניים. אלא שאז נפלה עיני על כתב אישום התלוי ועומד נגד העורר בגין נהיגה בשכרות ביום 29.6.2014 בשעה 05:00 בבוקר. באותה עת עוד היה העורר נהג חדש והיה עליו לנהוג עם מלווה, אך לא העורר ישים לב לזוטות מעין אלה. על התנהלותו של העורר לאחר שנעצר על ידי השוטרים, שהתרשמו מריח האלכוהול החריף שנדף מפיו, ואשר סירב לבדיקת שכרות, אנו למדים מדו"ח הפעולה של אחד השוטרים, ואצטט רק חלק ממנו:

"...לציין כי מהנהג נדף ריח חריף מאד של אלכוהול, אמרנו לנהג שראינו אותו נוהג הודענו לו כי הוא מעוכב ושאלנו אותו אם מוכן לעבור בדיקת שכרות. מייד הוא החל לצעוק במקום, לקלל, לדחוף. הנ"ל הוכנס לניידת שלנו למושב האחורי בתא של הניידת שלנו קאיה 25139. יצרנו קשר עם מתנ"א ושאלתי אותם אם הם יכולים לסייע לנו בטיפול בנהג שיכור, מתנ"א מסרו כי צוות שלהם נמצא כרגע אצלנו בתחנה וביקשו שנעל את הרכב במקום, ניקח את המפתחות ונביא את המעוכב לתחנה. לפני שעזבנו את המקום אביו של המעוכב הגיע לשם עונה לשם... כשאוראל הבחין באביו החל לצרוח מתוך הניידת שנפתח לו את הדלת ונוציא אותו ואמר 'אתם תשלמו על זה שהערתם את אבא שלי אני יזיין אותכם' הסברנו לאביו את האירוע, אביו ביקש מאוראל שיהיה בשקט אך אוראל המשיך לצעוק, לדפוק בחוזקה על חלונות הניידת לקלל אותנו, אוראל צעק לי מתוך הניידת 'אלעד יא בן זונה, יא מוצץ תפתח לי או שאני יזיין אותך יא מנייאק' וכך המשיך מספר דקות במשך כל הזמן שדיברנו עם אביו מחוץ לניידת. בסיום נעלנו את הרכב ולקחנו את הנהג לתחנה, בתחנה אני נכנסתי למשרד לרשום את הדוחות במחשב וראני היה עם העצור ליד יומן התחנה לפתע שמעתי צעקות וראני אמר שהמעוכב ניסה לברוח מהתחנה ועצר אותו על ניסיון בריחה זה וסירוב לעיכוב והכניס את העצור לתחנה. בתחנה העצור המשיך לאיים, לצעוק ולקלל ללא הפסקה, העצור אמר לי 'אלעד ממך יא בן זונה הימים שלך ספורים, אני ידאג שיטפלו בך אני זוכר את השם שלך והפרצוף שלך' לאחר מכן אמר לי 'אל תדאג אני לא יעשה לך כלום אתה נראה לי יותר חזק ממני אנשים אחרים יעשו בשבילי' 'אם תידרס תדע שזה לא אני' בנוסף שמעתי אותו מאיים על אלמוג חזות היומנאי, ואמר לו 'אלמוג אני יזיין אותך, כשתקבל את המכה תדע שזה בגללי'. במשך כל הזמן שהעצור היה בתחנה קילל את השוטרים והמשיך לאיים כך ללא הפסקה ואמר 'אני ינקום בכם'."

אכן, האמור בדו"ח הפעולה לא עבר את כור ההיתוך של בית המשפט, אך בשלב זה ניתן ללמוד מהדברים כי אין על העורר מורא החוק או מורא אנשי המשטרה, והוא משתולל ומאיים על השוטרים. הלב נחמץ על-כך שאפילו תקרית כה חמורה של נהיגה בשכרות וההתנהגות שבאה בעקבותיה, לא הציבו בפני העורר נורית אדומה ומהבהבת, ובחלוף קצת למעלה משנה, חטא העורר שוב בנהיגה תחת השפעת אלכוהול וגרם לתוצאה הקטלנית.

7. וכעת, לאחר שהצבנו קווים לדמותו של העורר, המחוג סב לאחור ומצביע על עילת המסוכנות. חוסר שיקול דעת, היעדר גבולות, אי הפנמה של הקשר הסיבתי בין מעשה לתוצאה – כעת ידענו כי כל אלו באו לידי ביטוי בהתנהגותו של העורר, יותר מפעם אחת. אחזור על שאמרתי בפתח הדברים, כי ההחלטה לשבט המעצר או לחסד החלופה, נגזרת מהעושה והמעשה. גם אם במצב הדברים הרגיל, בית המשפט לא נוטה לעצור עד תום ההליכים בעבירות הריגה בתעבורה, הרי שיש ליתן משקל להתרשמות הכללית מהנאשם לצורך הערכת מסוכנותו האינדיבידואלית. לצערי, במקרה דנן, אני מצטרף למסקנתו של בית משפט קמא, כי לא ניתן לתת אמון בעורר, ועל אף רצונם הטוב של הוריו לפקח עליו, הרי שבמעשיו כשנה לפני התאונה הקטלנית, הוכיח כי אין ביכולתם של ההורים להציב לו גבולות.

8. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ד בחשון התשע"ו (27.10.2015).

ש ו פ ט